การพัฒนารูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐานตามแนวคิด BCG Model เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาล 2 วัดพระทรง (สุทธิวิเทศอุปถัมภ์)

A New Management Style for an Encouragement of Learning Management Potentials by Using a Community - Based Method According to BCG Model in order to Increase Learning Skills of the Students of Tessaban 2 Wat Prasong School (Sutivites Uppatum)

สุพจน์ วงศ์ทองดี
ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาล 2 วัดพระทรง (สุทธิวิเทศอุปถัมภ์)
E-mail: supote1981@gmail.com
Supot Wongthongdee
Director, Tessaban 2 Wat Prasong School (Sutivites Uppatum)

รับเข้า: *25 ตุลาคม 2565* **แก้ไข:** *4 พฤศจิกายน 2565* **ตอบรับ:** *11 พฤศจิกายน 2565*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน 2) พัฒนารูปแบบการบริหาร 3) ทดลองใช้ 4) ประเมินผล และถอดบทเรียน รูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นครู จำนวน 25 คน นักเรียน จำนวน 103 คน และกลุ่มเป้าหมายการถอดบทเรียน ประกอบด้วยครูและนักเรียน จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบทดสอบ และแบบประเมิน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) การจัดการบริหารสถานศึกษามุ่งนำแนวคิดเศรษฐกิจใหม่มาใช้ในการจัดการเรียน ส่งเสริม การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน เน้นการเรียนจากประสบการณ์จริง 2) ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน ใช้รูปแบบ KCIA Model ประกอบด้วย (1) การวางแผน และพัฒนาความรู้ (2) การให้ชุมชนเป็นฐาน (3) การลงมือปฏิบัติ (4) การขยายผล 3) การทดลองใช้รูปแบบ โดยการทดสอบความรู้ความสามารถของครู พบว่า หลังการอบรมครูมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และการประเมินทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก 4) การประเมินผลรูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ชุมชนเป็นฐาน BCG Model การเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้

Abstract

The purposes of this research were to: 1) study basic information and needs for developing teaching and learning arrangements 2) develop a management model 3) try it out 4) evaluate results and extract lessons. New management model to promote potential in learning management using community-based method according to the new economic concept to enhance student learning. The sample group consisted of 25 teachers and 103 students and the target group for lesson transcripts consisted of 35 teachers and students. The tools used in the research were questionnaire, tests, and assessments. Data were analyzed by frequency, percentage, mean, and standard deviation, t-test and content analysis.

The results showed that 1) educational institution administration focused on adopting new economic concepts to apply in teaching and learning to promote economical use of resources, and to enhance students' learning skills emphasis on learning from real experiences. 2) the results of the development of a new management model to promote the potential in learning management. Using community-based method according to the new economic concept to enhance student learning, were to use of the KCIA model consisting of (1) planning and developing knowledge (2) providing community as a basis (3) taking action (4) expanding results. 3) Model trial by testing teachers' knowledge and abilities, was found that after training, teachers had higher average scores than before at a statistically significant difference at the .01 level. And evaluation of learning plan writing skills was at a high level. 4) Evaluation of new management models to promote learning management potential using community-based method according to the new economic concept to enhance student learning, by average, it was at a high level.

Keywords: community-based method, BCG Model, self-directed learning

บทนำ

การเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานมีความสำคัญเพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนาชุมชนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของการพัฒนาประเทศไทยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564 ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างยุทธศาสตร์ดังกล่าวโดยให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตส่งเสริมให้คนไทยได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ด้านวัฒนธรรม ภูมิปัญญา พัฒนารูปแบบและหลักสูตรการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สอดคล้องกับสภาพของเมืองและชุมชนโดยเปิดพื้นที่ชุมชนให้เป็นสถานที่เรียนรู้ของคนในชุมชนพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่น โรงเรียนเทศบาล 2 วัดพระทรง (สุทธิวิเทศอุปถัมภ์) ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้มีการใช้งานอย่างรู้คุณค่า โดยส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการประหยัดพลังงานและการใช้พลังงานอย่างประหยัดให้กับนักเรียนเพื่อพัฒนาจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์พลังงาน อีกทั้งมุ่งนำความรู้เรื่องการประหยัดพลังงานลงสู่ชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2550 (กระทรวงพลังงาน, 2553: 5) ได้กำหนด เรื่องการส่งเสริมการอนุรักษ์และประหยัดพลังงานทั้งในภาคครัวเรือน อุตสาหกรรม บริการ มหาวิทยาลัย สถานศึกษา โรงเรียน สถานที่ราชการและภาคขนส่ง โดยรณรงค์ให้เกิดวินัยและสร้างจิตสำนึกในการประหยัดพลังงานและสนับสนุนการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ จากการโรงเรียนได้ดำเนินงานของโรงเรียนมีนักเรียนจำนวนมาก ทำให้มีการใช้พลังงานทั้งไฟฟ้าและน้ำจำนวนมาก ส่งผลให้โรงเรียนต้องรับภาระค่าใช้จ่ายค่าพลังงานจำนวนนี้เพิ่มขึ้นทุกเดือน อีกทั้งนักเรียนยังขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พลังงาน เห็นได้จากการเปิดน้ำทิ้งตอนล้างมือ การเปิดไฟฟ้า ในส่วนที่ไม่ใช้งานการเสียบปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าทิ้งไว้ตลอดวัน ทำการผลักดันให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้มีกิจกรรมที่จะช่วยลดการใช้พลังงานภายใต้แนวทางของโครงการ คือ การลดปริมาณขยะ การประหยัดพลังงานไฟฟ้า การเดินทางอย่างยั่งยืน การเพิ่มพื้นที่สีเขียว และการอนุรักษ์น้ำ

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) (2564: 1) ได้นำหลักการของ BCG Model มาใช้กับการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อเพิ่มคุณค่าชีวิต เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม BCG Model เป็นโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งนำเสนอแนวคิดการนำ BCG Model มาประยุกต์และปรับใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศด้วยการใช้ BCG Model ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) ระบบเศรษฐกิจชีวภาพ มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยเน้นการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) คำนึงถึงการนำวัสดุต่าง ๆ กลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด และทั้ง 2 เศรษฐกิจนี้ อยู่ภายใต้เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ซึ่งเป็นการพัฒนา

เศรษฐกิจที่ไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการพัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนไปพร้อมกัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. เพื่อประเมินผลและถอดบทเรียนรูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้ให้ข้อมูลหลักในข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 20 คน เป็นครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียน กลุ่มละ 5 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง

ประชากร ได้แก่ 1) ครูโรงเรียนเทศบาล 2 วัดพระทรง (สุทธิวิเทศอุปถัมภ์) จำนวน 26 คน 2) นักเรียน จำนวน 139 คน

กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการเปิดตารางของ Krejcie & Morgan ได้แก่ 1) ครูโรงเรียนเทศบาล 2 วัดพระทรง (สุทธิวิเทศอุปถัมภ์) จำนวน 25 คน 2) นักเรียน จำนวน 103 คน

3. กลุ่มเป้าหมายการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็น ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียน รวม 20 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)
4. กลุ่มเป้าหมายในการถอดบทเรียน เป็นครู 25 คน และนักเรียน 10 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. แบบประเมินการปฏิบัติตามแนวทาง BCG Model เพื่อการอนุรักษ์พลังงาน และสิ่งแวดล้อม
3. แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู
4. แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน

ผลการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนา การจัดการเรียนการสอน พบว่า ต้องมีการจัดการบริหารจัดการโดยการใช้ชุมชนเป็นฐาน เร่งพัฒนาทั้งคน วิธีการ เครื่องมือเทคโนโลยี และระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อทำงานได้สำเร็จรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยมุ่งเป้าเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานร่วมกับ BCG Model เพื่อให้แนวคิดในการลดการศูนย์เสียให้น้อยที่สุด ส่งเสริมการใช้ซ้ำ และให้ความสำคัญกับการนำวัตถุดิบที่ผ่านการผลิตและบริโภคแล้วเข้าสู่กระบวนการแปรสภาพเพื่อให้นำกลับมาใช้ใหม่อีกครั้ง อีกทั้งการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเน้นไปที่การศึกษาเรียนรู้จากประสบการณ์จริง จากการเรียนการสอนที่นักเรียนมีโอกาสเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง กิจกรรมต่าง ๆ ถูกหล่อหลอมให้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตของนักเรียนและการเรียนรู้ โดยครูผู้จัดการเรียนการสอนได้นำเอาแนวคิดของความพอเพียงไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและการปฏิบัติในทุกกิจกรรมการเรียนรู้ของโรงเรียน

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน ใช้รูปแบบ KCIA Model สรุปองค์ประกอบ 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน และพัฒนาความรู้ (Knowledge Planning and Development: K) 2) การให้ชุมชนเป็นฐาน (Community Based Learning: C) 3) การลงมือปฏิบัติ (Implementation: I) และ 4) การขยายผล (Amplification: A)

3. การทดลองใช้รูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้ดำเนินการการจัดอบรม การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานร่วมกับ BCG Model เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่า คะแนนการพัฒนาความรู้ ผู้เข้าอบรมก่อนและหลังการอบรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การประเมินผลและถอดบทเรียนรูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน 1) การประเมินความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก 2) การประเมินระดับการปฏิบัติตามแนวทาง BCG

Model เพื่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก 3) ระดับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู อยู่ในระดับมาก 4) ทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

สถานศึกษาที่มีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาของชุมชน ต้องมีการบริหารจัดการโดยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรเร่งพัฒนาทั้งคน วิธีการ เครื่องมือเทคโนโลยี และระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อทำงานได้สำเร็จรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยมุ่งเป้าเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานร่วมกับ BCG Model เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเน้นไปที่การศึกษาเรียนรู้จากประสบการณ์จริง จากการเรียนการสอนที่นักเรียนมีโอกาสเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง กิจกรรมต่าง ๆ ถูกหล่อหลอมให้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตของนักเรียนและการเรียนรู้ โดยครูผู้จัดการเรียนการสอนได้นำเอาแนวคิดของความพอเพียงไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและการปฏิบัติในทุกกิจกรรมการเรียนรู้ของโรงเรียน

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.1 รูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน มีชื่อเรียกว่า KCIA Model ได้ออกแบบพัฒนาตามแนวคิดแบบจำลองการออกแบบการเรียนการสอน ADDIE Model (นิตยา มณีนิล, 2556: 12) มาใช้ในการออกแบบ (Design) และการพัฒนา (Development) ซึ่งการดำเนินขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา 4 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research: R_1) วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการ ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development: D_1) เพื่อสร้างรูปแบบ ตอนที่ 3 การวิจัย (Research: R_2) เพื่อทดลองใช้รูปแบบ และขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development: D_2) การประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบ

องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบการสอน คือ 1) การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานการจัดการเรียนรู้ BCG Model การเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกฝนด้วยตนเองอย่างมีระบบ มีการกำกับตนเอง โดยถือว่านักเรียนสำคัญที่สุด มีการพัฒนาทักษะปฏิบัติเสริมสร้างสมรรถนะของนักเรียนไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเน้นการฝึกทักษะการเรียนรู้ และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการเรียนรู้ KCIA Model มี 4 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

1) การวางแผน และพัฒนาความรู้ (Knowledge Planning and Development: K) การกำหนดแนวทาง กำหนดผู้รับผิดชอบ และพัฒนาความรู้ในจัดการเรียนการสอน มุ่งพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรลักษณ์ จันทร์ผา (2555: 54) ได้พัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในการจัดการจัดการศึกษา โดยมีขั้นตอน การร่วมวางแผน (Planning Participation) คือการนำสิ่งที่ร่วมคิดมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการร่วมกันด้วยการระดมทรัพยากรจากทุกฝ่าย

2) การให้ชุมชนเป็นฐาน (Community Based Learning: C) การจัดกิจกรรมการเรียนมุ่งพัฒนาชุมชน โดยสถานศึกษาร่วมกับชุมชนเพื่อเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในชุมชน ให้เป็นผู้มีความรู้ ทักษะกระบวนการและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครู ผู้ปกครอง ชุมชน และร่วมด้วยช่วยกันพัฒนาชุมชนให้ยั่งยืน โดยมีส่วนร่วมในด้านการประชุมวางแผนในการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการระดมทรัพยากรที่จำเป็นในการพัฒนา ส่งเสริมวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จงกลณี ภัทรกังวาน (2561: 19) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานคือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการศึกษาจากสภาพชุมชนโดยใช้การสังเกต การสอบถาม การสัมภาษณ์จากคนในชุมชนเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ

3) การลงมือปฏิบัติ (Implementation: I) การนำความรู้เรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานร่วมกับ BCG Model มาจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษามุ่งพัฒนา การใช้งานทรัพยากรต่าง ๆ ในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ลดต้นทุน ลดการศูนย์เสีย เพิ่มผลผลิต การหมุนเวียนนำทรัพยากรที่เหลือใช้นำกลับมาเข้ากระบวนการผลิตใหม่ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ชีวภาพลดการใช้สารเคมี เป็นไปในทิศทางเดียวกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2561: 4) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ BCG Model เป็นกลไกที่มีศักยภาพสูงในการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในสังคมอย่างทั่วถึง สามารถกระจายโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) การขยายผล (Amplification: A) การส่งเสริมให้ครูและนักเรียนนำความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมที่ได้จากการศึกษา และความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาขยายผล เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ให้กับผู้ปกครอง ชุมชน สถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อการพัฒนาสู่ความยั่งยืน สอดคล้องกับ เบญจมาภรณ์ เทพวิญญากิจ (2558: 12) กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนแบบ CIPPA MODEL มาจากแนวคิดหลัก 5 แนวคิด โดยในขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่มขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนอาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรวมทั้งขยายความรู้ความเข้าใจของตนให้กว้างขึ้น ซึ่งจะช่วย

ให้ผู้เรียนได้แบ่งปันความรู้ความเข้าใจของตนเองแก่ผู้อื่น และได้รับประโยชน์จากความรู้ ความเข้าใจของผู้อื่นไปพร้อม ๆ กัน

องค์ประกอบที่ 4 ระบบสังคม เป็นการอธิบายบทบาทของครูและนักเรียนประกอบด้วย การเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมด้วยการร่วมมือกันเรียนรู้กับผู้อื่น มุ่งให้นักเรียนมีพฤติกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ BCG Model คือ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) ระบบเศรษฐกิจชีวภาพ โรงเรียนดำเนินการบริหารโดยมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพเพื่อการเรียนรู้ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยเน้นการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูงเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ส่งเสริมให้นักเรียนได้คำนึงถึงการนำวัสดุต่าง ๆ ที่เหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจที่ไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการพัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนไปพร้อมกัน

องค์ประกอบที่ 5 หลักการตอบสนอง เป็นวิธีการที่ครูจะตอบสนองความก้าวหน้าของนักเรียน ประกอบด้วยการแนะนำ และขยายความรู้ความเข้าใจจากผลการปฏิบัติทุกขั้นตอนให้นักเรียนได้รับรู้ความก้าวหน้าของตนเอง การกระตุ้นและเสริมแรงให้นักเรียนมุ่งมั่นพัฒนาตนเอง การชมเชยให้กำลังใจให้รางวัล เมื่อนักเรียนมีความก้าวหน้าจากเดิม การประเมินผลระหว่างเรียนและหลังเรียน

องค์ประกอบที่ 6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เป็นสิ่งจำเป็นในการนำรูปแบบการสอนไปใช้ให้เกิดผลสูงสุดกับนักเรียนโดยครูต้องมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสอนอย่างถ่องแท้จัดเตรียมเนื้อหาสาระที่จะสอนโดยมีการผสมผสานเชื่อมโยงความรู้กันทุกขั้นตอน สามารถแนะนำกระตุ้นให้นักเรียนมุ่งมั่นปฏิบัติและพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าขึ้น

องค์ประกอบที่ 7 เงื่อนไขในการนำรูปแบบการสอนไปใช้ผลสำเร็จของการนำรูปแบบการสอนไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพนั้นต้องพิจารณาเงื่อนไขที่สำคัญ ดังนี้ รูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้เรียน ผู้สอน และบุคลากรในชุมชน ดังนั้นหากต้องการนำรูปแบบไปใช้ควรชี้แจงขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ และขอความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ผลจากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อยืนยันการรับรองรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ควรให้ผู้มีความรู้ด้านการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะปัญหาแล้วแนวทางแก้ไขปัญหา เพื่อหาข้อบกพร่องในการสอนแล้วนำมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งโรงเรียนควรมีการวางแผนที่ดีเพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติงาน และเป็นแนวทางเพื่อมุ่งสู่ผลสำเร็จที่คาดหวังในอนาคต โดยส่งเสริมการนำแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ BCG Model เข้ามาอยู่ในการจัดการเรียนการสอน เช่น การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา โดยการคัดแยกขยะ เน้นใช้หลักการ

5Rs ได้แก่ Reduce Reuse Repair Refurbish Recycle การจัดซื้อสินค้าในสถานศึกษา ให้เลือกเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีฉลากเบอร์ 5 เลือกผลิตภัณฑ์ต่างที่มีฉลากเขียว ลดปริมาณขยะโดยการใช้กระดาษ 2 ด้าน ปรับปรุงโต๊ะ เก้าอี้ชำรุดให้กลับมาใช้ได้ใหม่

3. การทดลองใช้รูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน

ผู้วิจัยได้จัดอบรม เรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานร่วมกับ BCG Model เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน มุ่งหวังให้ครูมีการพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยให้ครูได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานร่วมกับ BCG Model เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนกับการจัดการศึกษาของผู้เข้ารับการอบรม โดยสร้างขีดความสามารถในการยกระดับพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ทั้งนี้การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อรองรับ BCG Model แบ่งตามหัวข้อด้านต่าง ๆ ประกอบไปด้วย ด้านการเรียนการสอนเพื่อการเตรียมกำลังคน ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อรองรับการเป็นผู้ประกอบการ การจัดการศึกษาเพื่อรองรับเข้าสู่แรงงานภาคอุตสาหกรรม การพัฒนาช่างเทคนิค และวิศวกรด้านต่าง ๆ การศึกษาพาณิชย์ การพัฒนาผู้เรียนด้านการท่องเที่ยวและด้านการค้าขาย การศึกษาเกษตร การพัฒนาผู้เรียนสู่การทำเกษตรผสมผสาน ส่งเสริมการเกษตรให้เพิ่มผลผลิต การสร้างพืชผลปลอดภัยได้คุณภาพมาตรฐาน ลดการใช้สารเคมี กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มุ่งการบูรณาการความรู้สร้างนักคณิตศาสตร์เพื่อเข้าสู่การเรียนในสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ สามารถนำความรู้ทางคณิตศาสตร์ ไปสู่การทำงานภาคอุตสาหกรรม หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มุ่งการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างสรรค์งานนวัตกรรมในภาคเกษตรกร เพื่อลดเวลาในการทำงาน หรือเพื่อเพิ่มผลผลิต โดยใช้ทรัพยากร และเวลาเท่าเดิม

4. การประเมินผลการทดลองและปรับปรุงรูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน

4.1 ความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ประเด็นมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และการวางแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานร่วมกับ BCG Model เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดที่เป็นเช่นนี้เพราะในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้วิจัยได้กำหนดให้มีการฝึกอบรม เรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้

ชุมชนเป็นฐานร่วมกับ BCG Model เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างความรู้ให้กับครูผู้สอน ได้มีความรู้ในการจัดการเรียน และมีการปฏิบัติการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานร่วมกับ BCG Model เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ครูนำภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เป็นองค์ความรู้ของชุมชนมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน พบว่า นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการค้นพบด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ ใฝ่รู้ พัฒนาตนเอง การแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ที่ผู้สอนเตรียมไว้ให้ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น มีบรรยากาศในห้องเรียนที่น่าสนใจ ส่งผลให้นักเรียนมีความรับผิดชอบมากขึ้น และส่งเสริมให้มีการติดต่อสื่อสารได้ตลอดเวลา นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบกับบทเรียน นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้และนักเรียนสามารถทบทวนการเรียนได้ทันที

4.2 การปฏิบัติตามแนวทาง BCG Model เพื่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาพบว่า ประเด็นมีความสนใจใฝ่เรียนรู้ด้านการจัด การเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานร่วมกับ BCG Model เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมา คือ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานร่วมกับ BCG Model เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่เป็นเช่นนี้ เพราะโรงเรียนได้ดำเนินงานจัดการเรียนในช่วงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 อยู่ในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 การดำเนินงานของโรงเรียนเทศบาล 2 วัดพระทรง (สุทธิวิเทศอุปถัมภ์) จึงได้จัดการเรียนแบบออนไลน์แบบเต็มรูปแบบ และในส่วนของการพัฒนาได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปิดการเรียนปกติ ในการพัฒนาเพื่อรองรับ BCG Model โดยจัดทำต้นแบบการนำของเหลือทิ้งจากการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน เช่น การทำน้ำหมักจากเศษอาหาร นอกจากจะช่วยลดปริมาณขยะแล้วยังมีประโยชน์ช่วยทำให้ต้นไม้ในสวนเจริญเติบโตงอกงามได้อย่างดี อีกทั้งการผสม สะเดา ตะไคร้หอม ยาสูบ ดีปลี หรือพริกขี้หนู ลงในน้ำหมักจะสามารถใช้เป็นสารไล่แมลงได้ การดำเนินการธนาคารขยะ การเลี้ยงไก่พื้นเมือง การปลูกพืชโดยไม่ใช้ดิน การปลูกพืชผักสวนครัวโดยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมด้วย จะเกิดความภาคภูมิใจในการให้ความร่วมมือและการช่วยดูแลรักษา สอดคล้องกับ สุวิทย์ เมษินทรีย์ (2564: 2) กล่าวถึง การขับเคลื่อน BCG Model เพื่อไปยกระดับผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ไม่ซับซ้อน และนวัตกรรมการจัดการที่จะนำไปสู่การลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และสร้างความหลากหลายให้แก่ผลิตภัณฑ์ ในขณะเดียวกันลดการพึ่งพิงเทคโนโลยีจากต่างประเทศ เพิ่มโอกาสในการเป็นผู้ส่งออกเทคโนโลยี โดยที่การส่งเสริม BCG Model กับการศึกษา ควรมีการสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนเกษตรในสถานศึกษา นำเทคโนโลยีสมาร์ตฟาร์มมาปรับใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและผลผลิต ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนจากการลดการใช้ปุ๋ยและยา

ที่เป็นต้นทุนหลักของเกษตรกร และยังได้ผลิตผลที่ปลอดภัย ได้คุณภาพและปริมาณคงที่ตรงตามความต้องการของตลาด อีกทั้งยังสามารถนำผลผลิตที่ปลอดภัยและมีคุณภาพคงที่มาแปรรูปให้มีมูลค่าที่สูงขึ้นได้อีกด้วย การสนับสนุนให้เกิดอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตเกษตรเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง อีกทั้งการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ได้เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น การเลี้ยงไส้เดือนดิน การสร้างงานศิลปะปูนปั้น ซึ่งงานปูนปั้นสกุลช่างเมืองเพชร มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมสาขา งานช่างฝีมือดั้งเดิม ของจังหวัดเพชรบุรี ในปี 2562 ทั้งนี้เมืองเพชรบุรีได้รับการขนานนามว่าเป็นอยุธยาที่มีชีวิต เพราะมีความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ที่แสดงความรุ่งเรืองและรุ่มรวยของงานศิลปกรรมหลากหลายแขนงโดยเฉพาะงานปูนปั้นที่ถือว่าเป็นงานสกุลช่างเมืองเพชรโดยแท้ เพราะงานปูนปั้นสกุลช่างเมืองเพชรมีเอกลักษณ์เฉพาะ ในด้านกรรมวิธีการผลิตปูน ความพิถีพิถันในการสร้างงาน การออกแบบลวดลายให้พลิ้วไหว มีการแทรกแนวความคิดของช่างปั้นลงไปในผลงาน ประกอบกับช่างผู้สร้างงานปูนปั้นสกุลช่างเมืองเพชรได้รับแรงบันดาลจากผลงานปูนปั้นชั้นครู ที่ถือว่าเป็นเสมือนเพชรน้ำงามของเมืองไทย การทำขนมไทย โดยเฉพาะขนมหม้อแกงเพชรบุรีหรือชื่อเดิมว่า “ขนมกุมภมาศ” ซึ่งได้รับการเผยแพร่มาจากลูกหลานของชาววังจนกลายมาเป็นขนมหม้อแกง ในยุคแรกที่ชาวเมืองเพชร ได้ทดลองปรับสูตรโดยใช้วัตถุดิบที่พบมากในพื้นที่อย่างน้ำตาลโตนด รวมถึงการใช้ไข่แดงแทนไข่ขาว มาผสมผสานจนลงตัวกลายเป็นขนมหม้อใหญ่ที่มีทั้งความหนาแน่นของเนื้อขนม และรสชาติที่หวานกลมกล่อมกว่าการใช้น้ำตาลทรายปกติ และการสานใบตาลซึ่งเป็นวัตถุดิบที่มีมากในจังหวัดเพชรบุรี

4.3 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู ภาพรวมมีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก ดำเนินงานประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 อยู่ในช่วงโรคโควิด-19 ลดการระบาดลง จนสามารถเปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเทศบาล 2 วัดพระทรง (สุทธิวิเทศอุปถัมภ์) แบบปกติได้ทั้งหมด จากการประเมินพบว่า ประเด็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นพัฒนาตนเองและพัฒนางาน มีสมรรถนะสูงสุด รองลงมา วิเคราะห์ภารกิจงานเพื่อวางแผนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ที่เป็นเช่นนี้เพราะในการพัฒนา สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูได้มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานร่วมกับ BCG Model เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเขียนแผนการสอน การพัฒนาสื่อนวัตกรรมการศึกษา และรูปแบบการสอนที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน เช่น การสอนแบบออนไลน์ การเรียนสอนแบบบูรณาการข้ามสาระ การสอนแบบโครงงานออนไลน์ การสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และที่สำคัญคือการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้กิจกรรมนอกห้องเรียน และการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานทำให้ครู มีการพัฒนาด้านการผลิตนวัตกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยนำมาบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งวิชาสังคมศึกษา วิชาประวัติศาสตร์ นำแนวทางการสืบเสาะข้อมูลมาใช้ในการเรียนวิทยาศาสตร์ หรือการแปลความรู้ของชุมชนให้เป็นภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

เป็นต้น โดยมีการหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมก่อนนำนวัตกรรมมาใช้กับนักเรียนในชั้นเรียน สอดคล้องกับแนวทางของ วิไลภรณ์ ฤทธิคุปต์ (2561: 4) กล่าวสรุปถึง การเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เป็นกลยุทธ์หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหาตามหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับชุมชน โดยใช้การปฏิบัติงานเป็นฐาน ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติงานจากสถานการณ์จริงในชุมชน ภายใต้การมีส่วนร่วมระหว่างครูนักเรียน และกลุ่มคนในชุมชน เช่น การไปศึกษาเรื่องประวัติศาสตร์วัฒนธรรม การทำมาหากิน หัตถกรรม การศึกษาพยาบาลแบบพื้นบ้านจากบุคคล และองค์กรในชุมชนนอกเหนือไปจากการเรียนรู้ในห้องเรียน กระบวนการสำคัญของการเรียนรู้ใช้การสะท้อนคิดเชิงวิพากษ์ซึ่งจะช่วยให้เกิดความรู้ในเนื้อหาตามหลักสูตรและเข้าใจชุมชนมากขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนานักเรียนด้านความรู้และทักษะอย่างหลากหลาย

4.4 ทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนภาพรวมนักเรียนมีทักษะอยู่ในระดับมาก โดยมีประเด็นนักเรียนมีทักษะในการแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ มาช่วยในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้วิจัยได้ร่วมกับคณะผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล 2 วัดพระทรง (สุทธิวิเทศอุปถัมภ์) ได้กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาโดยให้ครูได้เข้ารับการอบรม เรื่อง การจัดการเรียนรู้กิจกรรมนอกห้องเรียนโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้โดยครูได้รับความรู้จากวิทยากร ในการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนเองรับผิดชอบ โดยสอดคล้องกับรูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยโรงเรียนเทศบาล 2 วัดพระทรง (สุทธิวิเทศอุปถัมภ์) ได้มุ่งการอนุรักษ์พลังงาน ลดการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา เช่น การลดใช้กระดาษหน้าเดียว การใช้ประโยชน์ของแสงสว่างจากดวงอาทิตย์ การติดตั้งหลอดไฟฟ้าจากพลังงานโซล่าเซลล์ การสร้างธนาคารขยะ กิจกรรมแยกขยะ กิจกรรมปลูกต้นไม้ การพัฒนาด้านการเรียนรู้เกี่ยวกับการนำของเหลือใช้ในชุมชน มาประดิษฐ์เป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า เช่น งานประดิษฐ์จากขยะเหลือใช้จากถุงน้ำยาปรับผ้านุ่ม ถุงน้ำยาล้างจาน มาทำเป็นช่อดอกไม้ที่ประดิษฐ์ หรือโครงการจัดการขยะเหลือใช้เพื่อสร้างรายได้กับนักเรียน อีกทั้งผู้วิจัยได้มีการนิเทศติดตามการนำการจัดการเรียนรู้กิจกรรมนอกห้องเรียนโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ลงสู่ชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด จัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนกับภูมิปัญญาท้องถิ่น การใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ส่งเสริมนักเรียนให้มีความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบเปิดโอกาสให้นักเรียนบูรณาการข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศและหลักการความคิดรวบยอด ความรู้เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้และการสรุป

ทบทวนของนักเรียน สอดคล้องงานวิจัยของ ศรีวรรณ ฉัตรสุริยวงศ์ (2558: 89) ศึกษากระบวนทัศน์การจัดการเรียนรู้ใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนแบบใฝ่รู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประสิทธิผลของกระบวนทัศน์การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานพบว่า หลังเรียนนักเรียนมีความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.5 ผลการถอดบทเรียนการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ดังนี้ ครูผู้สอนได้กล่าวถึง ข้อดีของรูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่า นักเรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเองและชุมชนในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจ และมีความผูกพันและมีจิตสำนึกรักท้องถิ่น ตลอดจนมีความรู้ความสามารถในการคิด การจัดการและการแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบทั้งที่เกี่ยวกับตนเอง การประกอบอาชีพและการพัฒนาท้องถิ่น การจัดการเรียนด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักเรียนจึงเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุน และร่วมกันจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โดยจัดให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้นักเรียนได้เกิดประสบการณ์จากการจัดการเรียนรู้กับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชน การเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้นักเรียนมีความสามารถปฏิบัติกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ในระดับดีมาก จิตสำนึกรักท้องถิ่น ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่า นักเรียนมีจิตสำนึกรักท้องถิ่นในระดับมาก นักเรียนเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น นักเรียนมีจิตสำนึกรักท้องถิ่นในระดับมาก โดยจะเห็นได้จากการที่นักเรียนให้ความร่วมมืออย่างมากในการทำกิจกรรมนอกห้องเรียน นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไปเผยแพร่แก่คนอื่น ๆ และนำไปใช้ความรู้ในการประกอบอาชีพได้ในอนาคต ชุมชนของนักเรียนมีสิ่งที่มีคุณค่าควรแก่การรักษาไว้ นักเรียนไม่ทำลาย ทำความสกปรก ขูดขีด เขียนสิ่งที่เป็นสมบัติของชุมชน นักเรียนพูดหรือใช้ภาษาท้องถิ่นกับคนในท้องถิ่นในทุกสถานการณ์ จึงสรุปได้ว่า การเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้นักเรียนมีจิตสำนึกรักท้องถิ่นสูงขึ้น

การจัดการเรียนตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ BCG Model ได้มุ่งให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดย BCG Model เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวมที่โดยเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy)

มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง โดยโรงเรียนได้มีการลดการใช้พลังงาน และเพิ่มการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางการศึกษาให้ได้สูงสุด ลดการทิ้งขยะ โดยเปลี่ยนมาเป็นเพิ่มการหมุนเวียนทรัพยากรทางการศึกษามาใช้ใหม่อีกครั้ง เช่น การซ่อมแซมโต๊ะ เก้าอี้ ให้กลับมาใช้งานใหม่ได้อีกทั้งเพื่อลดขยะทางการศึกษา การเปลี่ยนประโยชน์ใช้งานจากสิ่งของเหลือใช้ให้มาเป็นสิ่งของที่มีประโยชน์ใหม่อีกครั้ง เช่น การใช้ประโยชน์จากใบตาล โดยนำมาประดิษฐ์เป็นเครื่องจักรสาน การส่งเสริมเศรษฐกิจสีเขียว โดยทำการปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ ที่ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง ปลูกได้ทุกฤดูกาล พืชผักเจริญเติบโตและให้ผลผลิตได้เร็วกว่าการปลูกพืชผักในดินอย่างน้อยประมาณ 1-2 สัปดาห์ หรือการเลี้ยงไส้เดือนดินเพื่อกินอาหารที่เหลือจากโรงอาหาร นำมาใช้ประโยชน์ในการทำปุ๋ยอินทรีย์ซึ่งไม่เป็นอันตรายต่อพืชช่วยให้รากงอกเร็วขึ้น ปรับปรุงคุณภาพดิน มีธาตุอาหารมากมายที่พืชต้องการ และมีฮอร์โมนซึ่งช่วยกระตุ้นการเจริญเติบโต และที่สำคัญไม่ต้องซื้อหามา เพราะเป็นผลพลอยได้จากการบริหารจัดการอาหารที่เหลือจากโรงอาหาร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากผลการวิจัยด้านพัฒนาการจัดการเรียนรู้กิจกรรมนอกห้องเรียนโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และโรงเรียนเทศบาล 2 วัดพระทรง (สุทธิวิเทศอุปถัมภ์) ควรกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโดยใช้การจัดการเรียนรู้กิจกรรมนอกห้องเรียนให้เป็นนโยบายของโรงเรียน

2. จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน ช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ และมีทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ดังนั้นเมื่อนำรูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน ไปใช้จริงครูผู้สอนควรเข้าใจและดำเนินการตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ อย่างถูกต้องนอกจากนี้ต้องฝึกนักเรียนให้กำกับการเรียนรู้ของตนเองโดยครูคอยดูแล แนะนำ ช่วยเหลือในการเรียนรู้ให้เป็นไปตามขั้นตอน

3. ผลการวิจัยด้านการจัดการเรียนรู้ตามการจัดการเรียนรู้กิจกรรมนอกห้องเรียนโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน และโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรีควรต้องมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่ต้องมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารแนวใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียนแยกเป็นรายวิชาอื่น ๆ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เป็นต้น โดยมุ่งเน้นทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นของวิชานั้น ๆ เพื่อให้ผลการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เป็นโครงการและการเรียนรู้โดยการลงพื้นที่จริงให้มาก นักเรียนได้รับประสบการณ์ตามสภาพจริง ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับระดับความแตกต่างของตัวแปร เช่น นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน จะมีทักษะการเรียนรู้แตกต่างกันด้วย

3. ควรมีการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ชุมชนใกล้เคียงแล้วนำไปทดลองใช้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชนอื่น ๆ ต่อไป รวมถึงการวัดเจตคติ ความพึงพอใจ ทักษะการแสดงความสามารถของนักเรียนในการจัดการด้านอื่น ๆ ที่มีต่อการเรียนด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควบคู่กันด้วย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงพลังงาน. (2553). **พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2550**. กรุงเทพฯ: กระทรวงพลังงาน.

จงกลณี ภัทรกังวาน. (2561). **การศึกษาพฤติกรรมการวางแผน เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน**. สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นิตยา มณีนิล. (2556) . **การออกแบบระบบการสอน**. ศรีสะเกษ: สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.

เบญจมาภรณ์ เทพวิญญากิจ. (2558). **การจัดการเรียนการสอนแบบซิปปาโมเดลเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนในรายวิชาสังคมไทยร่วมสมัย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

วรลักษณ์ จันทร์ผา. (2555). **รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิไลภรณ์ ฤทธิคุปต์. (2561). **การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน: กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของครูในศตวรรษที่ 21**. พะเยา: วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.

ศรีวรรณ ฉัตรสุริยวงศ์. (2558). **กระบวนทัศน์การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา**. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 12 การพัฒนาการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.). (2564). **BCG Model เพิ่มคุณค่าชีวิต เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม**. ปทุมธานี: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.).

สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2564). **BCG: พลังเศรษฐกิจใหม่ พัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.